

Γιώργος Κλεισαρχάκης
Καθηγητής
Αν. Διευθυντής της ΑΣΤΕΚ
Ηλεκτρολόγος – Ηλεκτρονικός Μηχ/ος
& Μηχ. Η/Υ

Γιώργος
Κλεισαρχάκης

Η συμβολή της τουριστικής εκπαίδευσης (της: Α.Σ.Τ.Ε.Κ.) στην Ολιστική & Ανθεκτική τουριστική ανάπτυξη της Κρήτης

Κυρίες και κύριοι καλώς ήρθατε στο Όμορφο Λασίθι, στον Άγιο Νικόλαο. Θέλω να ευχαριστήσω τους διοργανωτές, και ιδιαίτερα τον κο Λιακάκη Κώστα, για την τιμή που μου έκανε να εκπροσωπήσω την ΑΣΤΕΚ σε αυτήν την εκδήλωση, και όλους εσάς που βρίσκετε σήμερα εδώ.

Η ολιστική ανάπτυξη περιλαμβάνει τη συνολική βελτίωση όλων των πτυχών του τουριστικού προορισμού, και του τουριστικού προϊόντος, μιας και το δίπτυχο τουριστικό προϊόν και τουριστικός προορισμός, είναι δυο (2) όροι που συνυπάρχουν και έχουν ένα **δ्वικό χαρακτήρα**, μιας και εστιάζουν στην **Βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη**. Καθώς αποδεικνύεται ότι, η **παραδοσιακή ανάπτυξη** μέσω της εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, όπως γινόταν έως τώρα, και προκειμένου οι ρυθμοί ανάπτυξης να μην έχουν αρνητικά πρόσημα για το μέλλον, είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη της

στροφή προς τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η ανάγκη για βιώσιμη ανάπτυξη, εμφανίστηκε για πρώτη φορά, τα τελευταία περίπου 30 χρόνια, και είναι ένας στόχος για όλους τους τουριστικούς προορισμούς, τους εμπλεκόμενους φορείς και γενικά για το παγκόσμιο γίνεσθαι. **Η επίτευξη ωστόσο μιας βιώσιμης ανάπτυξης, απαιτεί** από τους τουριστικούς προορισμούς, τις περιφέρειες, και τους εμπλεκόμενους φορείς, να βρίσκονται σε καθεστώς **βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης** (Nijkamp, Laschuit and Soeteman, 1991). Έξαλλου σε αυτήν την κατεύθυνση, όλοι οι τουριστικοί προορισμοί, και οι εμπλεκόμενοι φορείς, καλούνται να δράσουν με συγκεκριμένους τρόπους και συγκεκριμένες κατευθύνσεις προκειμένου να επιτευχθεί η βιωσιμότητα στην ανάπτυξη του τόπου και εν γένει της επικράτειας. Είναι σκόπιμο να αναφερθούμε ότι, οι ανάγκες ενός τουριστικού προορισμού, ή μιας τοπικής περιφέρειας της χώρας μπορεί να είναι παρόμοιες αλλά και εντελώς διαφορετικές, από άλλους τουριστικούς προορισμούς ή περιφέρειες. Ετσι η βιώσιμη ανάπτυξη για ένα κράτος προέχει την επιμέρους ανεξάρτητη ανάπτυξη των περιφερειών του, και των τοπικών τουριστικών προορισμών του κράτους αυτού. Και για το λόγο ότι και οι φυσικοί πόροι, και οι περιβαλλοντικοί όροι και οι συνθήκες ενός τουριστικού προορισμού σε σχέση με ένα άλλο, είναι τελείως διαφορετικοί για πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης. Στην πράξη η βιωσιμότητα συνεπάγεται: **Η εφαρμογή του εναλλακτικού τουρισμού**, μιας νέας φιλοσοφίας στον τομέα του τουρισμού, όπως και οι άλλες μορφές τουρισμού (αυτές που δεν συμβαδίζουν με μαζικό τουρισμό), όπως ειδικές μορφές, εξειδικευμένες μορφές τουρισμού, κ.α. Μιας και ο εναλλακτικός τουρίστας, έχει συνήθως υψηλότερο εισόδημα και έχει την δυνατότητα να ξοδεύει μεγαλύτερα πόσα κατά την παραμονή του σε ένα τουριστικό προορισμό. Είναι κοινωνικά και περιβαλλοντικά ευαίσθητος, και σέβεται τον τουριστικό προορισμό, τα αξιοθέατα τις περιοχές, την κουλτούρα και τον πολιτισμό, τα ήθη και τα έθιμα των τοπικών κοινωνιών, και τις τοπικές κοινωνίες γενικά.

Η Κρήτη, είναι δημοφιλής τουριστικός προορισμός για πολλούς εναλλακτικούς τουρίστες - επισκέπτες, **λόγω του ήπιου κλίματος και της ποικιλομορφίας της φύσης της**. Διαθέτει ξενοδοχειακές μονάδες υψηλών προδιαγραφών, και ξενοδοχειακά καταλύματα που συνυπάρχουν με την φύση, και σέβονται το περιβάλλον και τον χώρο που βρίσκονται.

Μια άλλη σοβαρή παράμετρος της «ολιστικής ανάπτυξης», **είναι η προώθηση της χρήσης Α.Π.Ε.** (ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) στα τουριστικά καταλύματα, και η διαμόρφωση των υφιστάμενων τουριστικών κτιριακών εγκαταστάσεων, ή και

η δημιουργία νέων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων **με «Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας»**. Τα Κ.Σ.Μ.Κ.Ε. (Κτήρια Σχεδιασμού με Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας). Είναι ένα στοιχείο που έχει γίνει νόμος 3468 /2006, με το ΦΕΚ Α129/2006, όχι μόνο για τις τουριστικές και ξενοδοχειακές κτιριακές εγκαταστάσεις, αλλά και για όλα τα κτίσματα της επικράτειας.

Η πρώτη προσπάθεια για την εισαγωγή της εξοικονόμησης ενέργειας στα κτίρια έγινε από το 2000 με διάφορες προσπάθειες όπου η Χώρα, έρχεται να εναρμονιστεί με τις οδηγίες της ΕΕ. Και ακλούθησε ο παραπάνω νόμος του 2006, και στη συνέχεια ακλούθησαν μια σειρά από διευκρινιστικές εγκύκλιοι και βοηθητικοί νόμοι για τον παραπάνω σκοπό.

Με τον παραπάνω νόμο, προβλέπεται η ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση της ενέργειας, και μάλιστα έρχεται **μια Νέα ιδέα** για την κατασκευή νέων κτιρίων με την **χρήση του βιοκλιματικού σχεδιασμού** σε κτίρια, σε ξενοδοχεία, και βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Τα παραπάνω κτίρια, πραγματικά ανταποκρίνονται στον όρο: «κτίρια με Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας», και για να γίνει ποιο σαφές, σε αυτά τα κτίρια δεν υπάρχει μετρητής ΔΕΗ, όπως τον ξέρουμε, δηλαδή με χρεωστικό μηνιαίο λογαριασμό για τον καταναλωτή.

Μια άλλη σοβαρή παράμετρος της «ολιστικής ανάπτυξης»: είναι η **μείωση των αποβλήτων και της ρύπανσης**. Η μετάβαση στην κυκλική οικονομία και η διαχείριση των αποβλήτων, η δημιουργία ενός συστήματος κλειστού βρόγχου, όπου θα ελαχιστοποιούνται οι εισροές πόρων, τα απόβλητα, και η ρύπανση εκπομπών CO2 κ.α., είναι μονόδρομος, όπως και η προστασία της βιοποικιλότητας και των φυσικών πόρων.

Στο κομμάτι της συνύπαρξης του τουριστικού προϊόντος, του προορισμού και της τοπικής κοινωνίας. Είναι απαραίτητη η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στον σχεδιασμό και στην ανάπτυξη του τουριστικού προϊόντος στον τουριστικό προορισμό. Την αναδείξη και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των παραδόσεων του τόπου. Καθώς και την εμπλοκή του τοπικού πληθυσμού στο τουριστικό προϊόν με δίκαιες και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας. Ενίσχυση των τοπικών επιχειρήσεων και προϊόντων, στο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν, με την χρησιμοποίηση παραδοσιακών τοπικών προϊόντων (πχ: το ελληνικό - κρητικό πρωινό, η ελληνική κρητική τοπική κουζίνα του τουριστικού προορισμού, κ.α.) και την διάχυση των οικονομικών ωφελειών από το τουριστικό προϊόν σε όλη την τοπική κοινωνία του τουριστικού προορισμού. Και τέλος η ανάπτυξη τουριστικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, πχ: η προσφορά υψηλής παροχής υπηρεσιών, στις ανάγκες του επισκέπτη.

Παρουσίαση

Video

Ανθεκτική Ανάπτυξη στον Τουρισμό

Η ανθεκτική ανάπτυξη εστιάζει στη δημιουργία συστημάτων και δομών που μπορούν να αντέξουν σε κρίσεις και αλλαγές, περιλαμβάνοντας όπως: **Διαχείριση Κρίσεων:** Στρατηγικές για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, οικονομικών κρίσεων και άλλων έκτακτων καταστάσεων. Εκπαίδευση και ενημέρωση για την αύξηση της ετοιμότητας, των εργαζομένων στις τουριστικές και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, σε καταστάσεις εκτάκτων αναγκών.

Διαφοροποίηση Προϊόντων: Προσφορά ποικιλίας τουριστικών εμπειριών για τη μείωση της εξάρτησης από συγκεκριμένες μορφές τουρισμού. Ανάπτυξη άλλων μορφών τουρισμού, προσβάσιμος τουρισμός, αθλητικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός, αγροτουρισμός, οικότουρισμός και πολιτιστικού τουρισμού, κ.α. **Προσαρμοστικότητα:** Ευελιξία στις επιχειρηματικές πρακτικές για την προσαρμογή στις νέες τάσεις και απαιτήσεις, πχ: χρήση Η/Υ, ψηφιακή μετάβαση, κ.α. Δια Βίου Μάθηση - Συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού.

Παραδείγματα Εφαρμογής: Πράσινες Πιστοποιήσεις: Ξενοδοχεία και τουριστικές επιχειρήσεις που ακολουθούν πρακτικές βιωσιμότητας και λαμβάνουν πιστοποιήσεις όπως το Green Key ή το ISO 14001. **Κοινωνικά Υπεύθυνος Τουρισμός:** Προγράμματα που ενσωματώνουν την τοπική κοινότητα στον τουριστικό σχεδιασμό και την παροχή υπηρεσιών. **Διαχείριση Αποβλήτων:** Εφαρμογή συστημάτων ανακύκλωσης και μείωσης αποβλήτων σε τουριστικές περιοχές. **Η ολιστική και ανθεκτική ανάπτυξη στον τουρισμό** δεν αφορά μόνο την αύξηση των τουριστών, αλλά και τη δημιουργία ενός ισορροπημένου και βιώσιμου περιβάλλοντος που ωφελεί όλους τους εμπλεκόμενους. Με την ενσωμάτωση αυτών των αρχών, οι τουριστικοί προορισμοί μπορούν να διασφαλίσουν τη μακροχρόνια βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητά τους.

Συμβολή της Α.Σ.Τ.Ε.Κ.

Οι Σχολές Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του Υπουργείου Τουρισμού: ΑΣΤΕΡ & ΑΣΤΕΚ, παρέχουν Υψηλό επίπεδο Εκπαίδευσης, και προσφέρουν ένα σεβαστό αριθμό αποφοίτων στην Μαχόμενη Τουριστική Βιομηχανία.

Καθώς εφαρμόζουν το Λεγόμενο «Ελβετικό Μοντέλο», όπου και διαφοροποιούνται από τις Τουριστικές Σχολές των άλλων Υπουργείων (Πχ: Παιδείας, Εργασίας, ..κλπ) που δεν εφαρμόζουν αυτό το παραπάνω «Ελβετικό Μοντέλο».

Δηλ: μέσα σε ένα Ημερολογιακό έτος έχουμε την θεωρητική τυπική εκπαίδευση, **και** την πρακτική άσκηση – (δηλ: την **κατάρτιση**). Με την εμπλοκή των σπουδαστών μας, στις Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, **από το 1ο έτος σπουδών τους.**

Και το αποτέλεσμα είναι να έχουμε **ένα υβριδικό Μοντέλο**, που αποτελεί τον πυλώνα: της **Τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης**, στο χώρο της Τουριστικής βιομηχανίας.

Το παραπάνω «μοντέλο», δεν υποβαθμίζει τις ΑΣΤΕ, αλλά αντίθετα τις Αναβαθμίζει - τις Υπέρβαθμίζει, σε σχέση με άλλες σχολές τουριστικών σπουδών.

Από το 2020, οι σπουδές είναι τετραετούς (4) φοίτησης, και **9 μήνες πρακτικής άσκησης** (δηλ: **κατάρτισης**). Με πρόγραμμα σπουδών Αντίστοιχο και Ισάξιο των αντίστοιχων ΑΕΙ. Πού καλύπτει το φάσμα της τουριστικής βιομηχανίας, στην διαχείριση ξενοδοχείων. Το παραπάνω πρόγραμμα, **Ενσωματώνει** σύγχρονες μεθόδους και τεχνολογίες για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών.

Η **Α.Σ.Τ.Ε.Κ.** συνεργάζεται στενά με τον τουριστικό κλάδο, εξασφαλίζοντας ότι η εκπαίδευση που παρέχει ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς. 1) **Προσφέροντας** πρακτική άσκηση και ευκαιρίες απασχόλησης στους φοιτητές της από το 1ο έτος σπουδών τους, διευκολύνοντας έτσι τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία. 2) **Ενθαρρύνει** την έρευνα και την καινοτομία στον τουριστικό τομέα, με τη βελτίωση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών. 3) **Υποστηρίζει** την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων που προάγουν τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα.

Με αυτές τις πρωτοβουλίες, η τουριστική εκπαίδευση της Α.Σ.Τ.Ε.Κ. συμβάλλει αποφασιστικά στη δημιουργία ενός βιώσιμου και ανθεκτικού τουριστικού τομέα, που μπορεί να αντέξει στις προκλήσεις του μέλλοντος και να προσφέρει οφέλη τόσο στους επισκέπτες όσο και στις τοπικές κοινωνίες.

Αντί επιλόγου:

Ένας τουριστικός προορισμός επιθυμεί - και προβάλλει και προσφέρει υψηλή ποιότητα του τουριστικού προϊόντος του, και των υπηρεσιών του, για να έχει το μέγιστο των οικονομικών απολαβών από αυτό το προϊόν και των υπηρεσιών του.

Η προσφορά Υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών είναι συνυφασμένη με το Υψηλό οικονομικό όφελος – κέρδος, για μια τουριστική επιχείρηση, πράγμα που από την κοινωνική του σκοπιά, συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη των κατοίκων της περιοχής και γενικά της χώρας.

Η Υψηλή ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών, όμως προϋποθέτει και μια Υψηλή εκπαίδευση και κατάρτιση, του εργατικού δυναμικού στον τουριστικό χώρο, για να μπορούν να προσφέρουν αυτό

το τουριστικό προϊόν και τις τουριστικές υπηρεσίες του.

Στης Μέρες μας, είναι γνωστό ότι, από την **αρχή της τουριστικής σεζόν 2024**, ο ξενοδοχειακός - τουριστικός κλάδος καταγράφει μια ανάγκη από ανθρώπινο δυναμικό σε όλες τις ειδικότητες που φτάνει σε αριθμούς περίπου στους 80.000 εργαζόμενους. **Έχουν ακουστεί** και ακούγονται διάφορα σενάρια, για να μειώσουν αυτόν τον αριθμό σε ένα διαχειρίσιμο αριθμό για τις τουριστικές - ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, και συγκεκριμένα, υπάρχει μια ιδέα για στροφή **σε «ξένους», εργαζόμενους**, δηλ: εργαζόμενους από άλλες χώρες, και για πολλούς, και για άλλους λόγους, (που δεν θα αναφερθώ από εδώ ...).

Με αυτόν τον τρόπο καταστρατηγείται το συγκριτικό μας πλεονέκτημα, η **Ελληνική φιλοξενία**, η **Κρητική φιλοξενία**, το **ελληνικό φιλότιμο**, κλπ. Οι Αρχές και τα ιδεώδη, «Ο Ξένιος Δίας», γεννήθηκε εδώ σε αυτήν την Περιοχή - στο Λασίθι. Η Κρητική φιλοξενία, «πάει περίπατο», πόσοι από αυτούς τους «ξένους» εργαζόμενους, γνωρίζουν ή έχουν ακούσει - ή ξέρουν, για αυτές τις αρχές και τα ιδεώδη; Το Υψηλό τουριστικό προϊόν χάνει την δυναμική του, χάνει την προστιθέμενη αξία που του δίνουν οι παραπάνω δυο φράσεις. Και χάνει **αυτό που το κάνει να διαφοροποιείται**, από τα άλλα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες των γειτονικών ανταγωνιστικών περιοχών.

Από τα παραπάνω είναι σαφές ότι, μια λύση στο υπάρχον πρόβλημα για την έλλειψη του ανθρώπινου δυναμικού **δεν μπορεί να είναι βραχυπρόθεσμη**. Αλλά θα πρέπει ο τουρισμός να είναι ένα ειδικό και ανεξάρτητο θεματικό πεδίο που χρήζει να εισαχθεί στην τυπική εκπαίδευση από τα πρώτα χρόνια της (**πχ: από το Δημοτικό**).

Με αναπροσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος, με εισαγωγή σε θεματικές ενότητες και μαθήματα για τον τουρισμό, θα καλλιεργηθεί η τουριστική συνείδηση και ευθύνη, στους μαθητές, σπουδαστές και αυριανούς εργαζόμενους στον τουρισμό.

Το παραπάνω μέτρο της τουριστικής εκπαίδευσης, θα βοηθήσει και θα ενθαρρύνει τους μαθητές - σπουδαστές, και το αυριανό εργατικό δυναμικό, για να γνωρίσουν τα ωφέλη και τις ιδιαιτερότητες του τουρισμού, μέσα από την τουριστική εκπαίδευση και την συμβολή της, στο κοινωνικό σύνολο, και στην τοπική κοινωνία.

Σας Ευχαριστώ για την υπομονή σας...

